

M'agradaria agrair especialment a Pilar Rahola la seva col·laboració i tota la seva disposició perquè aquest treball tirés endavant.

A més, també agrair el suport incondicional a la meva tutora Elionor Rosell per haver confiat en mi.

Per últim, agrair la família i els amics pels ànims constants.

9. Annexos

Annex 1

A continuació es mostra l'entrevista presencial que es va realitzar a Pilar Rahola el 23 d'octubre de 2015.

Tens guardades les teves columnes de LV?

Jo sóc un desastre pel que fa a l'emmagatzematge de coses meves, és a dir, no guardo cartes, no guardo fotos, no tinc un sol vídeo de cap programa meu... Si algun dia hem de fer una recopilació, que no vinguin a casa perquè no el trobaran. Quan la meva filla gran, que és a la que li agrada fer àlbums de fotos, ve a casa, ha de buscar pels calaixos les fotos o buscar per l'ordinador; sóc un desastre. Els articles de *La Vanguardia* sí que estan tots, malgrat tot, a l'ordinador, perquè és molt fàcil. Tens una carpeta amb molts articles i els vas acumulant. Però, jo vaig estar molts anys fent un article diari a l'*Avui* i no en tinc ni un. No era l'època encara de l'ordinador i no tinc ni idea d'on són. Deuen ser al diari. Van ser bastants anys que el Villatoro estava en una banda i jo a l'altra, vam ser molt potents en aquell moment. Les de *La Vanguardia* sí, des que existeix internet ho tinc tot acumulat, senzillament perquè ho vaig col·locant, però no es perquè em preocupi.

Les organitzes per temàtiques, cronològicament...?

No, no, no... estan organitzades per anys. Hi ha una carpeta que es diu *La Vanguardia* i aleshores 2011, 2012, 2013... Realment deu ser un caos si ho he de buscar... Tampoc mai no miro enrere, mai no he de buscar un article meu antic. Potser quan alguna vegada hi ha un article que transcendeix o jo crec que té una importància més enllà de Catalunya. Per exemple, tinc molts lectors i molt seguiment amb alguns temes a Sud-Amèrica. L'altre dia vaig escriure un article sobre les eleccions argentines. Aquest el penjo al web perquè sé que hi ha molts sud-americans que el piquen i el repiquen. Els temes d'Orient Mitjà els col·loco tots. Però, fora de salvar algun tema, els de qüestions emocionals, molt sensibles o especials els penjo al web. Fora d'aquests que escullo per penjar de tant en tant, la resta formen part de la trituradora diària. Sí que hi ha un llibre, que es diu *La qüestió catalana*, ara que recordo, de fa molts anys que recopila molts articles de l'*Avui*. Ara ho he recordat.

Et marquen algunes pautes?

Una columna és casa teva. És a dir, quan tu tens la sort, perquè jo crec que és una sort i un luxe, de tenir un espai diari en un mitjà de comunicació que és central al país, tens l'enorme luxe i també l'enorme responsabilitat d'estar creant opinió cada dia en milers de persones. Crear una opinió, tant si te la compren com si no te la compren. Però, si tu tens una personalitat forta i opinions fortes, saps que estàs creant corrents d'opinió molt importants. Aleshores, el moment en què tu tens el luxe de tenir un espai diari, jo l'interpreto com casa meva, és casa meva. Els lectors que em llegeixen vénen a casa meva i aquesta ha de ser molt de veritat. Quan tu convides algú a casa teva has de ser

molt autèntic, i això vol dir que el que s'escriu allà és el que tu penses amb molta honestedat, que a vegades defenses idees que són molt majoritàries i sabràs que tindràs l'aplaudiment, però has de tenir la mateixa honestedat i valentia a vegades per dir jo penso això. Sé que no m'ho comprarà la majoria, però la gent sap que sóc honesta amb el que crec. Aleshores acabes creant una gran lleialtat entre el lector i tu mateix que fa que allà dius el que vols en funció dels moments i dels estats d'ànim, o fins i tot, de les notícies. El lector sap que, quan pica la porta de la Rahola, hi ha això. Hi ha veritat, hi ha honestedat i a vegades hi ha coses que li agradaran o que no. He de dir que jo tinc sort en aquest sentit perquè no he estat en cap mitjà de comunicació que em digués el que he de dir. De fet, també seria difícil en el meu cas perquè jo sóc difícil, no ho compraria fàcilment. Però és veritat que, quan un mitjà de comunicació arriba al punt de donar-te una columna diària, és perquè d'alguna manera hi ha un respecte important i és molt estrany que et diguin res. Certament, tu tampoc et dediques a ficar el dit a l'ull en el teu mitjà de comunicació. Hi ha d'haver llibertat però també lleialtat. Jo no em dedicaré a malparlar de *La Vanguardia* escrivint a *La Vanguardia*, per exemple. Em sembla que és una cosa evident. Si hi ha algun tema sensible, el tractaré amb més delicadesa. Però, un cop aquesta lleialtat s'ha establert, hi ha un gran marge en el qual tu pots ser enormement lliure. Si algun dia hi ha algun problema, te'n vas i ja està; tampoc és tan greu. Vull dir, un mitjà de comunicació privat té el dret a tenir qui vulgui. Jo no n'he fet mai, d'això, un problema.

Com esculls el tema de les teves columnes?

Jo diria que hi ha tres paràmetres fonamentals. Encara que tot això que et dic ara ho racionalitzo perquè m'ho preguntes, és més immediat, més automàtic, més autèntic. Normalment jo m'aixeco bastant d'hora: sis, set del matí. El primer que faig és mirar la premsa estrangera, és un hàbit meu. Acostumo a mirar diaris francesos, diaris americans, que ja fa unes hores que han sortit, i gairebé sempre miro l'*Aretz*, el diari israelià, per aquests temes que m'interessen. Això m'ocupa una hora, una hora i mitja, en la qual jo estic marcant distància del meu propi país, perquè és l'única manera que, quan després aterres a les notícies d'aquí, no t'absorbeixi i et pensis que allò és el món. El món sempre és molt més gran. Ja he fet un repàs general: *Le Monde*, la *Repubblica* italiana, el *Washington* i el *New York Times*, i a vegades l'*Aretz* o el *Jerusalem Post*. Aquests són amb els quals em moc. Després hi ha algun àrab en anglès. Un cop ja he fet això, aleshores repasso webs catalans i espanyols, repasso premsa de casa, miro el Twitter, penjo alguna cosa, miro el Facebook i després ja faig un repàs més local. Tot això amb els cafès pertinents. A partir d'aquell moment ja t'has configurat una idea de cap on aterraràs. Els tres paràmetres amb els quals et pots moure: el primer paràmetre és si l'actualitat és tan immediata i tan forta que no pots defugir-la. Quan tu tens una columna diària i ETA acaba de dir que deixa les armes, tu no pots no parlar d'aquell tema, perquè allò és clau, el teu lector diari espera que tu opinis sobre allò. Per tant, hi ha un primer tema que és la urgència de la notícia, quan la notícia és molt potent i no pots escapar d'ella. (Dic que analitzo tres columnes de *Charlie Hebdo*). És un bon exemple *Charlie Hebdo*. Hi ha una bomba a Atocha o al metro de Londres o hi ha una

matança a París i al dia següent tu no parlaràs de la primavera, perquè la columna diària t'obliga. Una columna setmanal, mira, però una columna diària... És clar, jo tinc molta gent, és una columna molt llegida, hi ha molta gent que esmorza amb la meva columna i aquell dia està impactat per aquella notícia. Aquí jo he d'opinar. Després, el que jo opini li agradarà o no, però això ja és diferent. Tu no pots defugir-la. Per tant, hi ha un primer tema que és quan la realitat t'absorbeix tant, és tant potent, que no la pots defugir. Un altre són aquells temes guardats. De tant en tant hi ha un tema rar que defuig la notícia, però que tu vols parlar-ne. L'altre dia, per exemple, jo parlava de l'extinció dels elefants, perquè jo sóc animalista i els temes dels animals m'interessen molt. Però, a més a més, hi ha un problema gravíssim: hi ha una mitjana de 33000 elefants massacrats a l'any a l'Àfrica per robar l'ivori, i ara ja en moren més dels que neixen, per tant ja hem invertit la piràmide. Aquest és un tema que el puc escriure avui o el mes que ve, però el tinc a la reserva mental. Aquell dia que la realitat m'incomoda i jo d'aquell tema en tinc ganes, perquè forma part dels meus temes, dels temes que jo estimo i que estan una mica lluny de la vida quotidiana i de la realitat més immediata, doncs pam. Aquest és el segon paràmetre, els temes butxaca, jo li diria,. Hi ha els temes d'urgència i els temes butxaca. I després hi ha els temes anímics, els temes personals, que això és molt meu. No tots els columnistes fan el que jo faig en aquest terreny. A mi m'agrada. Com que jo considero que la columna és casa meva, si en algun moment hi ha algun sentiment personal anímic que em colpeix molt, que em sacseja molt, crec que val la pena dir-ho perquè estic tan tocada per aquell tema que mentiré si parlo d'una altra cosa. Això ha passat poques vegades perquè no pots abusar de les emocions en l'àmbit públic. És un material fràgil, perillós. No pots dir si estàs alegre o trista, si els fills o els pares... Tot això és un territori molt delicat que has de cuidar. Però, de tant en tant, obrir la porteta i dir: "Bon dia. Avui no els parlaré del 3% , no els parlaré de la independència, no els parlaré d'Israel i Palestina, no els parlaré dels elefants... Avui li vull dir que la meva filla s'ha volgut vestir de princesa a Halloween perquè diu que no vol anar lletja o s'ha mort el meu pare i no sóc capaç de parlar d'una altra cosa que d'aquesta, o fa un any que va morir i començo a acceptar-ho". Aquesta capacitat de sucra la ploma en el cor, com deia en Papasseit, d'agafar i escriure sobre les emocions és una cosa que a mi m'agrada permetre'm quan sorgeix. Això no ho pots planificar, no pots dir: dissabte parlaré de l'amor. No, no pots ser, això seria molt artificial. Això només passa quan aquell dia, per les raons que siguin, tens un estat d'ànim determinat que et porta cap aquí, aquell dia vas cap aquí. En aquests tres terrenys em moc, no és massa.

Quants caràcters pots escriure com a màxim en una columna a *La Vanguardia*?

La columna són aproximadament 2890 caràcters. Avui mateix, que he entregat la de demà, 2888 en català i 2881 en castellà.

Les tradueixes tu mateixa?

Sí, jo les tradueixo.

En quin idioma les escrius primer?

En general en català perquè em surt. Però jo sóc perfectament bilingüe i m'agrada escriure el català, com també m'agrada escriure bé el castellà. És curiós que a vegades t'ho diu el tema. A vegades he acabat un article i no sé en quin idioma l'he escrit. M'ha passat més d'una vegada. Per exemple: el diumenge faig un article sobre el capteniment del PP sobre la compareixença d'en Mas. M'ha sortit en castellà. Però és que jo a en Rajoy no li puc parlar en català. És clar, jo tenia l'ordinador, anava tard, l'havia de fer i he posat el títol, i el títol era en castellà. Però és que ni m'hi he fixat. A l'hora d'anar a traduir me n'he adonat que estava en castellà i l'havia de fer en català. En general, com que un article és un parlar amb tu mateixa, és a dir, parles en veu alta sobre coses que t'amoïnen o que t'interessen, normalment em surten en català. Les emotives totes. No he escrit mai un article sobre emocions en castellà. No em sortiria. I els de política depèn. És clar, si el tema del qual estic parlant és de la independència gairebé segur, un 100%, que em sortirà en català; si estic parlant del Pablo Iglesias o de no sé què de Madrid em sortirà en castellà. Deixes fluir. La primera frase que tu escrius en un article és molt important, és l'inici de tot. Els inicis sempre són més difícils que els finals. I, quan tu tens el full en blanc a l'ordinador i has pensat un títol i ja el poses i et surt en castellà, és que aquell article és en castellà. I ja està. Ara bé, jo estic segura, perquè això ho podria veure perquè si és en castellà és el primer i si és en català és el segon, jo diria que el 80% són en català perquè jo em sento més còmoda. Ara, deixa'm ser sincera, els tradueixo jo. Nosaltres tenim un sistema d'ordinador que ens fa una traducció base, però jo la canvio, perquè tinc un punt literari que fa que m'agradi jugar amb les paraules. És clar, les traduccions automàtiques són fredes. El que aleshores resulta còmode, una vegada parlàvem amb en Quim Monzó que feia el mateix, jo el que faig és que poso el català. A més, és millor escriure'l en català perquè la traducció del català al castellà és millor que del castellà al català. El català és més subtil i... Normalment fas la traducció base i sobre la traducció base comences a canviar expressions, frases... Et poso un exemple: a l'article de dissabte jo he fet una expressió que en català és molt clara que és "n'hi ha per llogar-hi cadires" i en castellà he posat, subtilment perquè és *La Vanguardia*, "hay que hacer aquello que se hace de pie y no echas gota". M'ha semblat que llogar-hi cadires era la traducció correcta, però he jugat amb el llenguatge una mica.

Una de les hipòtesis d'aquest treball és veure si les columnes periodístiques són periodisme o literatura. Creus que les teves columnes són periodisme o literatura?

Jo crec que hi ha un periodisme literari, és a dir, parlo personalment perquè cadascú és un món, hi ha columnistes que no són gens escriptors però que en canvi poden tenir molta punxa periodística, i n'hi ha d'altres que són escriptors que fan de periodista, com el cas d'en Quim Monzó, que és clar. A mi m'agrada que tingui *swing*, que tingui música literària, no puc evitar-ho. Fins i tot en articles molt abruptes que tenen a veure amb les guerres polítiques més dures, no puc abandonar la literatura o la referència literària o citar algun autor que m'agrada o fer algun joc... Tanmateix, els articles que són d'anàlisi política estan molt més a prop del periodisme que d'altra cosa i els que tenen a veure amb les emocions estan més a prop de la literatura que d'altra cosa. Però tot és el mateix territori en el qual exerceixes l'opinió literària. Jo crec que l'obra

literària més important de l'Espinàs són els milers d'articles que ha escrit a la seva vida. Allà hi ha literatura. Jo crec que alguns articles meus, els que tinc més cuidats, els que he treballat millor... són literaris, són literatura. I en canvi d'altres són més periodisme.

En el teu llibre *Carta al meu fill adoptat* poses un article del diari *Avui* de l'any 1999 sobre els toros. Has escrit columnes a *La Vanguardia* dirigides a algú en especial explícitament o implícitament?

Jo, sempre que he volgut, he dedicat una columna, i l'he dedicada amb noms i cognoms. Quan va morir el pare, vaig dedicar la columna al pare. He dedicat columnes als meus fills i ho he dit. El que passa és que sempre intento que aquelles emocions que explico a través de la meva experiència la gent me les adopti. Per exemple: la relació respecte a la mort o respecte l'amor. Alguna vegada he fet algun article sobre l'amor (li truquen al telèfon), mira, parlant de l'amor, perdoneu... (interrupció). Jo no he jugat al cuit i amagar, sempre que he volgut dedicar una columna ho he dit expressament i, a partir d'aquí, quan per exemple van morir aquelles cinc noies en un accident de cotxe, unes estudiants de l'IESA, jo vaig fer un article sobre el dolor que els pares podien sentir. Vaig parlar d'elles i va ser molt bonic perquè després els pares em van trucar; bé, tota una història. Doncs això, jo en aquestes coses sóc molt clara i alguna vegada, ma mare sempre em diu: "sempre parles de mi, no en parlis tant". Jo crec que no, la gent que et rodeja i forma part de la teva vida també formen part del teu pensament global i els has de treure. Les persones que tenim una finestra al món i podem ensenyar, de tant en tant ensenyem els nostres també, sense fer-ne exhibició, però...

Parlant de les teves columnes, si avui les haguessis de tornar a escriure, les modificaries? Creus que has canviat el teu estil d'escriure?

No, no, perquè l'opinió que jo expresso sempre és sincera respecte al que penso. Pot donar-se que al cap d'un any pensi diferent i forma part de l'evolució o devolució de cadascú. Jo tinc la impressió que una part molt substancial de les meves columnes al llarg de la vida se m'aguantarien, perquè sóc molt sòlida en les meves conviccions. I això no vol dir que no hagi canviat d'opinió en molts temes o l'hagi matisat o hagi evolucionat. Però jo defensava la independència als anys 80 quan érem quatre *frikis*, vull dir que, és clar, no érem masses de gent omplint la Diagonal. Érem quatre bojos. Jo sóc republicana des que tinc ús de raó. Sóc animalista, fa vint anys que no menjo carn, no sé, entén-me, he tingut sempre una pulsio pel tema d'Orient Mitjà que m'ha interessat molt, he defensat sempre les dones, cosa que m'ha portat finalment a defensar les dones de l'islam en contra dels opressors, he estat sempre molt guerrera, sóc una persona d'ordre, és a dir, m'agrada tot ordenat, no estic en contra de la policia, no tinc aquest pensament més típicament progre... Però, en canvi, sóc molt més progressista en moltes altres coses, vull dir, al final a la vida vas creant la teva pròpia ideologia que a vegades coincideix amb uns i a vegades no. Però jo crec que se m'aguantarien bastant. Evidentment les contingències canvien i en funció de com canvien, canvien els matisos. Però no, allò que vaig escriure al 1995 és el que devia pensar i, si vaig ser sincera i vaig ser honesta en aquell moment, doncs aleshores genial.

Quin mètode utilitzes per escriure les teves columnes? Com tries els temes? De quina manera et documentes?

Et diré una cosa: hi ha gent que és molt més lenta, jo sóc ràpida. Jo sóc molt lenta si no tinc el tema clar. De tant en tant, poques vegades perquè sortosament la realitat sempre ens està nodrint de notícies, però de tant en tant arribo a la plana blanca i no tinc clar de què parlar. Llavors puc perdre el temps. Jo necessito tenir una tesi ben feta per escriure un article. Tenir una opinió. Hi ha temes dels quals no tens opinió o la tens molt feble i per tant no m'agrada. A mi m'agrada quan tinc les opinions bastant clares i les puc defensar. Quan no tinc el tema clar o no tinc la tesi clara, puc ser enormement lenta. Horrorós. El millor que puc fer és aixecar-me, anar al gimnàs o anar a comprar una cosa i tornar. Quan tinc el tema clar sóc a matar, sóc molt ràpida. I a partir del moment en què m'hi poso sóc pim, pim, pim. Tesi, antítesi i conclusions o tesi-síntesi. És a dir, desenvolupo el tema, tinc molta capacitat de desenvolupar-los, em resulta fàcil de sintetitzar-los, tinc molt feta la mida de la columna. És curiós que el cervell es prepara per una dimensió. Però alguna vegada he hagut de fer una conferència o m'han donat un premi o alguna cosa, que de sobte has de passar d'una columna de 2800 a 15000 caràcters, i no he tingut problema, perquè el cervell ja està preparat per una altra amplitud. La columna petita permet sintetitzar, estàs obligat a les coses que siguin molt ràpides. I aleshores tot surt molt natural. Avui, per exemple, faig un article sobre el Gran Mufti de Jerusalem, que va ser un tipus repugnant, aliat del Hitler, que va fer unes matances terrorífiques. Aquest sí que abans d'escriure l'article he buscat algunes dades per tenir-les presents, perquè estava parlant d'un tema històric i no volia fallar en cap dada. Però, fora d'això, no busco res.

Creus que hi ha algun tema del qual no n'has parlat mai?

Jo no em sento gens còmoda ni en el terreny de l'economia ni en el dels esports perquè no conec cap dels dos i no en sóc experta ni en seré mai, perquè ni tan sols formen part dels meus interessos més prioritaris. Quan alguna vegada he parlat d'esports començo dient: "jo no podria analitzar un partit del Barça". Jo sóc molt culer, puc parlar dels meus sentiments com a culer, em puc enfadar amb Qatar, però el que no faré és dir si hi ha un davanter o el defensor no sé què. No, perquè no en sé. I he decidit que no en vull saber i ja en saben molta gent. En el terreny de l'economia, òbviament m'interessa el que diuen els economistes, em passo la vida parant l'orella, analitzo la realitat en funció de les dades que tinc, però no gosaria fer una anàlisi econòmica. D'aquests dos grans temes jo crec que no en parlo mai i que, quan en parlo, en parlo com a l'observadora de fora. No en parlo com: "Ei! Aquí l'experta". Hi ha temes que jo crec que domino: el tema de l'Orient Mitjà o el tema de l'islam el domino, i m'hi sento molt segura, aquests altres no. Jo no tinc problema, començo dient: "jo d'aquest tema no en sé gaire. Ara bé, acabo de llegir el Keynes i diu no sé què". La resta, has d'entendre que una persona que fa una columna diària i que té la capacitat d'opinar està molt entregat per això. Mentalment, jo estic amb les antenes i això que estem fent podria ser un article, és a dir, el teu cervell va pescant, va acumulant perquè allò potser es pot convertir en un moment determinat en un article. El dia del meu sant vaig fer un esmorzar a Cadaqués, al mas

d'un amic, d'aquells esmorzars que comencen a les nou i escaig del matí i acaben gairebé a les dues. I jo havia de fer la columna aquell dia i els estava comentant als meus amics: "ostres! Ara he de fer la columna" i algú em va dir: "per què no parles d'això, que no estem fent res, del plaer de perdre el temps, de badar?" I la columna es titula "Badar". I al final resulta que molta gent et comenta aquella columna i et diu: "ostres! Què maca aquesta dita que quan perds el temps potser és quan el guanyes". Jo intentava desenvolupar-ho més. A vegades les coses van així, som gent que estem tot el dia racionalitzant el que fem i el que vivim i el que pensem i això es converteix en petits textos que ofereixes al ciutadà. (Ensenyo les dues columnes sobre futbol que analitzo). Jo no tinc amics quan defenso una tesi. Això no vol dir que no sigui molt fidel als meus amics. Jo puc ser molt del Barça, però per damunt de tot estimo la llibertat. Si jo crec que aquella samarreta finançada per una dictadura, que jo trobo abominable, que esclavitzava dones, que utilitza treballadors com si fossin semiesclaus, que no respecta cap llibertat... si jo considero que això embruta el Barça, per mi és més important la llibertat que el Barça. I t'asseguro que sóc molt culer. No és la primera ni la segona vegada que jo he criticat coses que m'estimo perquè m'he sentit ferida. Una cosa que li vaig dir una vegada a en Mas quan estàvem fent el llibre: "la relació entre tu i jo sempre serà molt forta, molt de veritat, perquè no hi ha res que tu em puguis donar que a mi m'interessi". Això et fa molt lliure. És a dir, res del que ell pogués oferir-me m'interessava. Jo no vull tornar a la política, de fet ja he dit que no diverses vegades, no tinc cap interès en cap càrrec, em vull mantenir en l'àgora pública, m'agrada la tribuna pública on pots barallar-te amb les idees. I, per tant, en conseqüència, com que no hi havia res que em pogués donar, si jo el defensava era perquè ho creia. I si algun dia em decebia també serà perquè ho crec. I aquest punt de llibertat, aquesta idea de dir "escris el que et rota perquè et rota", tant si defenses com si critiques, ja jutjarà la gent si tens raó o no. És un estatus magnífic. Jo, si hagués de definir la meua posició al món, diria que tinc una tenda de campanya plantada enmig de la plaça Sant Jaume que a vegades plou i fa vent, a vegades hi ha sol i molta gent. Algú va escriure que un pensament lliure és un territori solitari i inhòspit. I jo practico aquesta idea. A vegades és molt inhòspit i a vegades està molt a gust.

T'agrada més el paper d'entrevistada o entrevistadora? Què en treus de cadascun? En quina postura et sents més còmoda?

A mi m'agrada la comunicació en totes les seves facetes. És a dir, tu pots treure molt de suc d'una entrevista i sobretot si és una entrevista complicada d'aquelles que estàs una mica en el córner. I, a més, enriquir-te i construir-te personalment. I, alhora, també et pots sentir molt còmoda o molt incòmoda sent un entrevistat. Per tant, això és una mica com quan et diuen: "què estimes més el papa o la mama; la televisió, la ràdio o la premsa?". Depèn. La televisió, per exemple, és la més superficial de tots els gèneres. A la televisió queda una idea, com a molt un titular, però no queda el matís. És com fer surf, mentre que l'article és submarinisme. El surf televisiu fa que tu siguis molt influent, molt conegut. Té unes conseqüències, en aquest sentit, d'influència i poder, però també et simplifica. Si només tens la paraula televisiva, això és molt simple perquè

a la televisió has d'enviar pam, pam; quatre idees fortes, perquè la gent quan està veient la tele es distreu, es fixa més en les arracades que en el que acabes de dir. Però a mi m'agrada perquè és un mitjà enormement poderós que m'obliga a la síntesi més absoluta, a la idea pura, sense carn i ossos, la idea d'esquelet. La ràdio té un punt d'intimitat. La ràdio és més elaborada que la televisió perquè en no veure t'han d'escoltar més i fa que hagi de ser una mica més subtil. Però encara és un territori una mica més *surfero*, potser nades. De tant en tant fiques el cos, però has de sortir i vas fent. L'article és el submarinisme profund. És on hi ha el matís, allò quedarà escrit. La paraula escrita sempre et persegueix. El que has dit a la tele s'ho emporta el vent, però el que has deixat escrit sempre et perseguirà. Allà has de ser subtil, complex, profund, autèntic. I, si no ho ets, et rebotarà a la cara. Aleshores, quin mitjà prefereixo? Tots. Depèn del moment, de la capacitat del dia, del tema... Hi ha temes que només els pots explicar escrits. Per tant, jo en aquest sentit sóc molt socràtica, la paraula és el que m'agrada, el joc dialèctic, la convicció que els que ens barallem amb paraules no ens matem. Dins del món de la comunicació m'agrada tot, m'agrada el que estem fent ara, m'agrada posar paraules a les idees.

Per què vas estudiar filologia catalana i hispànica? En quina estàs especialitzada, llengua o literatura? Amb quin objectiu les vas estudiar? Vas pensar que acabaries on avui ets?

Ui! Quan em vaig apuntar a la universitat em vaig apuntar a física. Vaig fer un any de física i vaig fugir corrents d'allà. Perquè a més a més era un any revolucionari, ens passàvem el dia fent manifestacions. A mi sempre m'han agradat moltes coses. Quan vaig fer el batxillerat, feia de dia el de lletres i a la nit el de ciències, perquè sóc molt curiosa en el terreny de les ciències, per bé que no hi entenc. M'agradava molt la física i quan vaig haver de triar entre la idea del periodisme o la literatura i la física vaig estar dubtant molt i al final, no sé per què, vaig triar física. Però, entre que m'hi vaig dedicar poc perquè va ser un any de molta bullicia política i que no m'hi vaig trobar gens a gust, vaig passar un any que vaig perdre. A més, ma mare sempre deia que des dels nou anys volia ser periodista i que què feia fent física. Ma mare no ho va entendre, però és d'aquelles coses a la vida que dius: mira cap aquí. Jo sóc molt tossuda quan tinc una idea. I aleshores vaig tenir clar que volia fer literatura, bàsicament, més que gramàtica i la filologia en el sentit gramatical. Vaig començar amb literatura castellana. No me'n recordo si la catalana va venir més tard o els professors que volia no hi eren... No me'n recordo per què vaig començar amb hispàniques, amb la idea de tenir les dues filologies. I, al final, així va estar. La meua especialització va ser literatura, tant hispànica com catalana. A mi m'agraden molt els autors castellans. De fet, un dels treballs importants de la carrera va ser sobre *El Esperpento* de Valle-Inclán. A vegades en surten als articles alguns. Jo mai no he pensat en el futur, ni abans ni ara. Jo he anat sempre per la vida molt vinculada al present. No m'interessa el passat més enllà de la gent que he deixat pel camí i no m'interessa el futur perquè no hi és. Jo sóc una persona enganxada en vena a la vida immediata. No he planificat res a la meua vida ni he fet res pensant que faria això o allò altre. A tots els llocs on he estat m'han vingut a buscar i ningú té aquesta

sort. No he hagut mai de treballar-me un lloc. Des que vaig acabar la carrera vaig començar a treballar a TV3, perquè jo feia crítica literària. Vaig començar a *El País* i a una revista que es deia *El Món*. De seguida em van demanar i vaig trepitjar fort des del primer moment en la vida. I quan em vaig ficar en política era un disbarat. Havia d'aconseguir l'acta de diputada i estava deixant unes feines sòlides per una aventura que podria sortir malament i allà hi vaig anar perquè n'estava convençuda. He anat fent a la vida i no m'ha anat malament. He tingut la sort que cada vegada que he caigut ho he fet dempeus, sóc una mica felina en això.

Quina vessant creus que ha influenciat més la teva manera d'escriure?

El que m'ha influït més en la meua manera d'escriure és la literatura que he llegit. Jo sóc una devoradora de llibres. Sóc tan devoradora de llibres que aquestes darreres setmanes me n'he tret mil de sobre perquè ja no sabia què fer amb els llibres a casa. És un error acumular llibres. Una vegada m'ho va dir Salvador Espriu. Jo era una jove estudiant i el vaig anar a veure i li vaig preguntar: “mestre, què fan els llibres? Què significa tenir llibres?”. I em va dir: “Pols, nena, molta pols”. Jo llegeixo moltíssim. Ara no tant perquè llegeixo més política i alguns llibres internacionals. Durant molts i molts anys vaig llegir tota la literatura que em va interessar. Jo crec que la meua gran escola d'escriure ha estat la lectura. Després, és possible que també els valors familiars. Jo tinc una família molt estable, molt estimada, molt forta, molt cohesionada. Suposo que aquesta xarxa emocional també ha estat molt important en la meua vida. La família Rahola és una família vinculada a la política des de principis del segle XX. Hi ha hagut diputats, ministres de la república, afusellats... És una família molt vinculada a la política i a la vida catalana. Això també ha tingut una força. Jo vivia en una generació on no es podia parlar català per la dictadura, però a casa tots els llibres eren català; vivíem en un país masclista, però a casa meua el meu pare s'aixecava a treure la taula; no podíem estimar el que érem com a identitat, però a casa recordàvem perfectament d'on veníem, d'aquells mil anys d'història que ens conformen. Jo m'he criat en una família rebel, en una família de la derrota, però també de la resistència. I segurament això m'ha fet molt rebel a mi també, molt defensora del que crec i molt convençuda del que crec perquè parteixo d'unes conviccions. No m'ha preocupat mai equivocar-me. Si m'equivoco ja ho rectificaré, però defenso a mort el que crec.

Per això vas entrar en política?

La veritat és que no m'ho havia plantejat mai. Jo havia tingut una oferta del Pujol i la vaig rebutjar perquè no m'agradaven els convergents. No ho veia clar. Jo amb en Pujol he tingut sempre una mala relació. Des d'un cert respecte, fins i tot et diré que ara em fa pena amb l'edat que té i ho està passant molt malament. Jo sé que és un home que ha viscut per la política, és un home molt auster. Jo sempre que havia anat a dinar amb ell dinava truita a la francesa. Crec que és culpa seva el que li ha passat, però al mateix temps em fa una mica de pena. Hauria d'estar vivint la glòria d'haver estat president de la Generalitat i en aquests moments viu l'escarni, l'escarni buscat, però no puc evitar tenir una mica de pena. En aquella època em van oferir entrar en política i no em va

interessar. Mira si tinc aquest esperit aventurer que era una cosa bastant sòlida perquè era el partit que governava. En canvi, quan va venir el ximple del Colom amb la independència i la República i a Madrid, que no teníem ni acta de diputat, vaig dir que sí. Tenia a veure amb les meves arrels familiars, amb l'ideal republicà en el que crec profundament, i devia ser el moment que anímicament m'ho podia permetre. Va ser una jugada de risc, perquè certament hagués pogut quedar-me penjada. Vaig deixar les columnes, ho vaig deixar tot. Però vaig tirar endavant.

Com va ser la teva experiència? Dona, republicana, antifeixista i jove. Com t'ho has fet això? Va ser complicat?

I antitaurina. Republicana en una monarquia, dona alliberada en un país masclista, antitaurina en un país de toros i amb tota la càrrega antifeixista en un franquisme sociològic brutal. Ho vaig fer sent una resistent. Això sí que és la genètica familiar. La meua família va patir l'exili, la presó, els afusellaments, la pèrdua del patrimoni econòmic i familiar. Som una gent, com tants d'altres, no em vull posar cap medalla, forjada en la resistència. I, per tant, si els meus avantpassats han patit tant per mantenir-se dignament en aquest món, per mi és molt fàcil. Jo només havia d'anar a Madrid i dir-los quatre coses, i així ho vaig fer. Sí va ser complicat. Jo sóc molt fatxenda; com dirien ells "muy chula". Primera, tu vas a Madrid amb la idea molt clara que no parles per ells sinó pels teus, igual que si vas a la televisió. Si jo un dia vaig a Telecinco a un debat, jo no estic pensant en el públic que tinc allà, jo estic pensant en la gent a casa que m'està veient. Per tant, jo vaig tenir molt clar des del primer moment que anava a defensar uns ideals en els quals creia fermament, que crec que tinc la raó i, per tant, m'era igual que n'hi haguessin cinc o cinquanta. En aquest sentit no m'he posat mai nerviosa, no he tingut mai problemes. Jo m'he barallat amb l'Aznar, amb el Felipe González, sense cap paper davant. Jo he fet debats d'investidura i debats de pressupostos sense papers perquè tenia les idees molt clares. La veritat és que vaig aconseguir un cert respecte molt ràpid.

Per què aquesta defensa a Israel? Què t'hi ha mogut?

Això mereixeria una entrevista sencera. No és Israel. La pregunta la podries formular de moltes maneres: "per què t'interessa el tema de l'islam tant?". Perquè em fa una pena profunda tota la quantitat de milers de dones esclavitzades quan podrien ser dones felices, podrien ser mestres d'escola, poetes, metgesses... i estan condemnades a ser dones darrere d'un burka, tapades, esclavitzades per tipus impresentables que les menyspreen i no les estimen. Jo sóc una dona lliure, però no puc evitar patir per les dones que no són lliures. Això em porta a aquest tema. Alhora sóc una dona que estima profundament les idees de llibertat. Jo crec que en el conflicte israelopalestí estem parlant dels conceptes de civilització moderna que a mi m'afecten i em preocupen. No tot el que fa Israel m'agrada, com és lògic. Si jo fos una ciutadana israeliana seria crítica amb moltes coses, però tinc molt clar que les organitzacions i els líders palestins són terrorífics. Com que tot el que defenso no ho podria ser si estigués a Palestina, tinc molt clar quin és el meu bàndol. Però jo no estic en contra ni de Palestina ni d'un Estat

palestí. Jo crec que qui està en contra d'un Estat palestí és Hamàs. Jo crec que l'única sortida que té Palestina és tenir un bon veïnatge amb Israel, perquè sinó no n'hi ha, de sortida. En canvi, les organitzacions palestines els han condemnat permanentment a un territori sense sortida. Però hi hauria més motius: a casa meva sempre hi va haver una sensibilitat especial per l'holocaust, tot i que a Espanya ningú no en sabia res, vaig viatjar molt jove a Israel, ben aviat vaig saber que aquells jueus que coneixia acabaven sent vilipendiats per tothom, vaig començar a interessar-me pel tema des de molt jove, els primers llibres que vaig llegir sobre el tema d'Israel i Palestina fou amb vint anys, i vaig anar veient que jo en sabia molt i molts dels que debatien amb mi no en sabien res. Repetien tòpics, repetien estigmes, hi havia un gran desconeixement històric i vaig anar posicionant-me. En realitat m'han posicionat més els altres. Jo quan he aixecat el dit i he dit: "Això del Hamàs és terrorífic", m'han dit: "Ai! És que tu defenses Israel". No, és que jo defenso els conceptes de la civilització moderna, que no passen per convertiments en assassins. I per aquí ha anat la cosa. Aquest és un tema que mou passions i al final m'he convertit en un referent. També pels jueus, és clar. Arriba un punt en què les comunitats jueves em llegeixen, em segueixen, publiquen els meus articles... Et vas convertint en referent. Tanmateix, jo diria que sóc una de les persones a Catalunya, sens dubte, que més ha defensat l'islam. Però jo defenso l'islam de llibertat. Jo no defensaré mai un imam barbut que t'esclavitzava i et diu que vagis a posar quatre bombes. Això no és defensar l'islam. Què vol dir defensar l'islam? Jo defenso qualsevol ciutadà que, tingui la religió que tingui, visqui en llibertat i lluiti per la llibertat. Jo crec que les primeres víctimes de la bogeria islamista són els propis musulmans. Pobres dones, pobres nens, pobres joves, la Malala pakistanesa que la disparen per voler estudiar, la nena de nou anys de Iemen que es divorcia d'un paio que l'apallissava i la violava cada dia, la Shirin Ebadi, advocada iraniana premi Nobel de la Pau que la van impedir exercir. Va ser la primera jutgessa de l'Iran i quan va arribar li van prohibir exercir. S'ha convertit en defensora dels estudiants de Teheran. Jo tinc moltes amigues en el món que són dissidents de l'islam, però que són musulmanes. Per tant, no és un problema amb una religió, té a veure amb les llibertats. Jo sostinc que molts dels que defensen Palestina no estan defensant la llibertat, estan defensant tòpics, estigmes i prejudicis, però no els fan cap favor. La immensa majoria de la gent que opina sobre això no en sap res. A mi m'agradaria poder debatre amb gent que sàpiga tant com jo d'aquest tema, i em passa poques vegades. A vegades m'he de veure amb autèntics ignorants que opinen sobre un conflicte molt complicat sense saber res. Et posaré un exemple: un dia viatjava de Buenos Aires a Tucuman i jo portava un llibre del Joan Culla sobre el tema d'Israel. M'assec tranquil·lament a l'avió i al costat s'asseu un senyor amb una certa alegria càrnica i veu el llibre i devia pensar que era italiana, perquè el llibre era en català i no devia rascar-ho. Jo li havia dit: "Buenos días", i, per tant, va veure que jo parlava castellà. I em diu: "italiana?", i dic: "no, no, catalana". "El libro es en catalán. Pero, ¿usted es judía?", i dic: "no, no, soy periodista". Li vaig donar dues informacions. La majoria de periodistes van en contra i a més no era jueva i va pensar: "és la meva". "Estos cerdos judíos, estos israelíes...". Va dir barbaritats i vaig pensar que tenia mala sort. I li dic: "¡Ay!, qué ilusión que usted sea experto en política internacional. ¿Usted tiene una idea precisa de lo que ha pasado entre los hutus y

tutxis?”, i el pobre home em diu: “yo soy ganadero”. Aleshores li dic: “Bueno, pero usted sabe como solucionar un problema de más de sesenta años y le felicito”. És a dir, tothom opina sobre Israel, o en saben alguna cosa. Jo com a mínim defenso posicions des del convenciment que quatre coses les sé.

Han llegit els teus fills el llibre *Carta al meu fill adoptat*? Per què vas decidir publicar aquesta tipus de diari?

Aquest llibre va ser un encàrrec. Era l'únic llibre de la meua vida que només tenia un lector i vaig estar tres mesos pensant-hi. La resta de llibres t'importen tots, en aquest només m'importava el meu fill. Em feia pànic. M'ho vaig estar pensant molt i al final vaig pensar que seria la carta d'amor que jo escriuria al meu fill. M'hi vaig començar a posar i vaig veure que em sortia d'una tirada. En Noè l'ha llegit, l'ha llegit l'Ada, però mai m'han dit què en pensen. Una vegada després de molt de temps li vaig dir: “algun dia llegeix el llibre”, i em diu: “fa molt temps que el vaig llegir”. Suposo que tot devia ser molt tendre. Lògicament, per ells també és complicat. Estem parlant de la seva pròpia identitat, per tant, és un tema que parlo amb normalitat, però tampoc en parlem tant. Al capdavant l'adopció és una contingència, és una circumstància més de la vida.

Annex 2

Raúl Cantarero
@RaulCNoe

@RaholaOficial és possible q em rebis x parlar amb tu sobre el meu Treball de Recerca entorn al periodisme? Estudio les teves columnes a LV

11:59 a. m. · 07 set. 15

Pilar Rahola
@RaholaOficial

@RaulCNoe

Raul. Et segueixo i fem el contacte.

1:18 p. m. · 07 set. 15

Raúl Cantarero
@RaulCNoe

@RaholaOficial lamento la insistència, 23 OCT va bé? Tal i com vam parlar a 8TV.

10:42 a. m. · 15 oct. 15

Raúl Cantarero
@RaulCNoe

@RaholaOficial Ens veiem demà!! Molt nerviós i amb moltes ganes!!

1:02 p. m. · 22 oct. 15

Pilar Rahola
@RaholaOficial

@RaulCNoe Fins demà. 🌷

1:04 p. m. · 22 oct. 15

Raúl Cantarero
@RaulCNoe

Una dona molt interessant, de fortes conviccions i profundament propera. Moltes gràcies!! @RaholaOficial

👤 You and Pilar Rahola

Pilar Rahola
@RaholaOficial

@RaulCNoe Gràcies a tu. Bones preguntes i bon enfoc

1:00 p. m. · 24 oct. 15

12:04 p. m. · 24 oct. 15

Pilar Rahola

La revolta del somriure

Amb el somriure, la revolta", diu una bella cançó de Llach que, amb la mirada actual, resulta premonitòria. Certament, la característica més demolidora del procés català és justament la cara alegre i civilitzada que mostra. Hi ha un bonrotllisme festiu i magnètic que s'encomana allà on va i que ha esdevingut el segell del moviment. D'algun manera, els catalans hem descobert l'alegria com a arma política de primer ordre. I probablement per això, perquè es tracta d'una revolta del somriure, els adversaris ho tenen tan difícil per dissenyar estratègies de rebuig i per construir un contrapuntament eficaç. No és fàcil posar el frontó del no a tot, amb la seva inevitable cara de pocs amics, quan a l'altra banda hi ha un poble que protesta somrient. Somrient i cantant i fent castells i dibuixant paraules i vestint-se de colors i... revoltant-se sense llençar ni un paper a terra. I per això ni funcionen les negatives, ni es frena l'impuls, ni es millora per als contraris al procés.

Ans al contrari, el balanç de l'Estat respecte al no a Catalunya és una crò-

No és gens fàcil posar el frontó del no quan a l'altra banda hi ha un poble que protesta somrient

nica de fracassos, perquè la cara de gos mai no funciona davant del somriure. El bonrotllisme es palpa arreu, i bé ho sabem aquells que estem trepitjant el territori, on ens trobem una ciutadania que està encantada de viure el moment actual, orgullós de formar part d'un moviment ciutadà únic i altrament històric, i amb una empena realment notable.

Fa un temps m'ho deia un amic madrileny, d'ànima lliure i esperit crític: "Us fa il·lusió ser catalans, i contra la il·lusió col·lectiva és molt complicat lluitar". I afegeix que, en canvi, era molt difícil que, ara com ara, fes il·lusió ser espanyol. Sigui com sigui, el cert és que el moviment ciutadà, encarnat en l'ANC i Omnium, juntament amb els partits i líders polítics que lideren el procés, han aconseguit que sigui tan important el fons i les idees que hi batguen com la forma amb què les defensem. Pur noucentisme, passat pel sedàs del segle XXI.

Per això mateix, com més brutals són els atacs, com més Rosas Díez parlant de "delinqüents" o més Boadellas demanant la Brunete contra Catalunya o més micròfons dient-nos nazis i qualsevol altre disbarat, més catalans felços de formar part de la banda alegre i festiva de la història hi ha. Aquest és el gran problema de l'exercit del no, que és lleig, és trist i fa molta mala cara, i entre la simpatia i l'antipatia, la majoria sap on vol estar. No cal dir que, a més, hi ha les idees, els drets, les voluntats, tot el que configura la densa raó catalana, però no és menor el magnetisme que produeix la manera amb què l'estem defensant. Ho va dir el duc de Levis, el somriure ens manté sempre més raonables que l'enuig, i Baudelaire va afegir que un gran somriure és un bell rostre de gegant. Certament, d'això es tracta, del rostre d'una gegantina voluntat embolcalada en un gran somriure.●

Pilar Rahola

Avui, el vot

Tots els mals de la democràcia es poden guarir amb més democràcia". Ho va dir Al Smith, el famós polític nord-americà, primer catòlic demòcrata que va intentar l'assalt a la presidència dels Estats Units. Si aquest és l'axioma bàsic per tal de resoldre la complexitat de les societats lliures, els reptes i els anhels dels seus ciutadans, és evident que el dia d'avui no representa un enfortiment de la salut democràtica que ens empara, sinó l'agreuament de la malaltia que ens ofega i ens retalla.

Avui, dia 9 de novembre del 2014, sortirem centenars de milers de catalans de casa per tal d'anar a fer una cosa que ens uneix més enllà de procedències, ideologies, llengües i sentiments: exercir el nostre dret a vot. Hauria de ser un dia normal, gairebé viscut amb la inèrcia de les accions repetides i conegudes, però les contingències en les que vivim l'han convertit en un dia excepcional. I amb aquest sentiment d'excepcionalitat, hem estat cercant el lloc on havíem de votar, que no era el de sempre, hem mirat el nostre DNI, no fos cas que el

Anirem a votar amb un caire festiu, però amb la clara consciència que estem fent un gest de revolta

tinguéssim caducat, hem explicat als amics com ho havien de fer, i hem imprès la butlleta, no fos cas que no en trobéssim. I tot ho hem fet perquè avui, 9 de novembre, no sortim de casa per fer una cosa tan normal com votar, sinó per alçar la veu i el gest per tal de conquerir novament la normalitat del vot. Ho fem amb un caire festiu, perquè els catalans hem decidit viure el nostre procés nacional amb un agut sentit del civisme i de la festa, però amb la clara consciència que estem fent un gest de revolta. Ponent enllà, els qui usen les lleis com a presons de voluntats han impedit reiteradament que els catalans fòssim respectats com a poble, i han negat allò que identifica la democràcia per damunt de tot: el dret d'elecció. I així ha estat com hem vist amenaces del Govern central, presència policial inusitada, cartes de la delegada del Govern intimidatòries, discurs de la por, menysteniments, ús de les estructures de l'Estat, tot val per impedir, en ple segle XXI, que un poble voti.

Tanmateix, la grandesa del dia és que, sense moure'ns dels camins de la civilitat, hem decidit desobeir.

I aquí som, amb el vestit dels diumenges, el vota a mà i l'alegria de participar d'una intensa voluntat col·lectiva. Demà s'obre una nova etapa en l'atzarós camí de Catalunya, i res no serà fàcil, però l'empena del dia d'avui ens projectarà molt enllà en el calendari. Per això, perquè avui, nou de novembre, és l'avantsala d'un procés més llarg que ha de culminar en una votació amb totes les garanties legals, on els catalans decidirem el nostre destí, per això mateix avui ha de ser un gran dia. Felç, divertit, compartit, compromès, revoltat dia. Un dia gran per a un procés que aspira a ser gegantí. Com va dir Goethe, només és digne de la llibertat qui sap conquerir-la. Felç festa de la revolta civilitzada.●

Pilar Rahola

La polèmica

No és la seva primera polèmica, no endebades milita en la incorrecció política, i de fet el seu nom ha crescut a mesura que creixien els seus detractors. Vaser molt sonat, per exemple, el judici que va patir per una entrevista a la revista *Lire*, on va afirmar que "la religió més idiota del món és l'islam" i que "quan llegeixes l'Alcorà et cau l'ànima als peus". El jutge el va absoldre perquè va considerar que, en un Estat laic, criticar la religió és part de la llibertat. De fet, no va ser aquesta la gran conquesta de la Il·lustració?

Ara, després de ser un dels escriptors més llegits de França, tant per la seva categoria literària com per la seva tendència a la provocació, Michel Houellebecq acaba de publicar una novel·la que promet ser una bomba: una simulació literària de com seria una França governada per l'islamisme. El títol, *Soumission*, i la trama, rotunda: l'islamista Mohammed Ben Abbas, del partit Fraternitat Musulmana, guanya les presidencials del 2022, gràcies a la conjura de la resta de partits contra el Front Nacional. A partir d'aquí, els fets es precipiten: la

La matança ens recorda que l'islamisme és una ideologia bèl·lica amb una clara intenció de domini

Sorbona passa a ser una universitat islàmica finançada per emirs, el rector té tres dones, els professors no islamistes són jubilats, la xaria no s'aplica però la minifaldilla està prohibida i les dones reben diners per retirar-se del mercat laboral. I tot plegat amanit per una societat francesa apàtica, que ha anat perdent la identitat i que està "galvanitzada per la seva adoració a esportistes, modistes, actors i models", limitant-se a veure "reality shows sobre l'obesitat". No cal dir que la polèmica ja ha enfrontat intel·lectuals com Finkielkraut, que considera la trama del llibre com "un futur que no és segur, però sí plausible", amb líders de l'esquerra i d'organitzacions islàmiques. En el fons de la qüestió, la brutal crisi d'identitat de la gran França.

Certament, això d'Houellebecq és una provocació, i costa d'imaginar que el paradigma democràtic francès desaparegués fàcilment.

Però escric aquest article el mateix dia que el setmanari *Charlie Hebdo*, que va publicar les caricatures de Mahoma, ha patit una matança al crit de "venjarem el Profeta". És a dir, novament la realitat li clava una plantofada a la ficció i ens recorda que el fanatisme és capaç de trencar tots els esquemes. La veritat és que l'islamisme és una ideologia bèl·lica que té una clara intenció de domini, i encara que la novel·la d'Houellebecq sigui una hipèrbole, parteix d'una problemàtica molt seriosa que està posant en perill els valors occidentals. Avui ha matat més d'una desena de persones en una revista francesa. La matança no confirma la trama de la novel·la d'Houellebecq, però confirma la base de la seva preocupació: l'islamisme és pur totalitarisme, no ha nascut per pactar, ni conviure, sinó per vèncer, i l'únic camí és derrotar-lo en tots els camps si volem salvar la llibertat.●

Pilar Rahola

L'11-S de la premsa

Estem commocionats. Tres individus, amb aigua a l'ànima i merda al cervell, van entrar a la redacció d'uns humoristes i van disparar al cor de la llibertat. I ho van fer allà on la il·lustració va posar llum a la raó i va enviar els déus a casa. Europa, novament, ha estat atacada i la brutalitat de l'acte, tan a prop de tots nosaltres, ens deixa indignats, abatuts, desconcertats i rabiosos. Prolifera els comentaris, es multipliquen les manifestacions, els ninotaires dibuixen un somriure trenat a la tragèdia i en el centre de les emocions, batega el dolor. I entre tots, apareix el títol: hem viscut l'11-S de la premsa.

Tanmateix, de què ens sorprenem? I, sobretot, per què ens fa més mal aquest atemptat sagnant i cruel que els seus precedents? Fa poques setmanes aquests mateixos mortífers van entrar al pati d'una escola, van disparar als nens i van assassinar la infantesa. Cent trenta-dos nens assassinats. Qui escull el pati d'una escola com a camp de tir? Qui, si no el mal pur, considera que un nen és l'objectiu? I abans d'això, enverinament de les fonts d'aigua

Ens han declarat la guerra. A qui? A Europa, a Occident? No. Han declarat la guerra a la llibertat

d'escoles de nenes, lapidacions, nenes segrestades per ser convertides en esclaves sexuals, matances col·lectives, cristians massacrats, kurds cremats, decapitacions... Quant fa que aquesta bogeria totalitària ens diu que és una ideologia de mort que no respecta res ni ningú, i que considera tots els éssers humans, de qualsevol edat, religió, i condició com a objectius terroristes? Quant fa que ens avisen? Molt, tant que ja tenim milers de morts a banda i banda de tots els racons del planeta i no hi ha res segur, perquè la trinxera de la seva guerra és el món.

Cal dir-ho molt clar: ens han declarat la guerra. A qui? A Europa, a Occident? No. Han declarat la guerra a la llibertat, i això ens inclou a tothom, també a tots els musulmans que volen viure lliurement. De fet, no sobra recordar que aquests tipus a qui més maten és a musulmans. La qüestió, amb tot, no se centra en els *llops solitaris* que perpetren qualsevol bogeria, ni en les seves biografies derrapades cap a la maldat, sinó en el que hi ha al darrere. Mentre les teocràcies islamistes potencien amb milions de dòlars imams integristes a tot el món, tindrem executors de la mort. Mentre la ideologia totalitària tingui impunitat en molts països, tindrem executors de la mort. Mentre sigui normal que aliats nostres perseguixin cristians, jueus i etcètera, tindrem executors de la mort. Mentre en la nostra societat practiquem el bonisme amb els integristes, tindrem executors de la mort. Mentre siguin més importants els diners del petrodòlar que la ideologia que defensen els seus propietaris, tindrem executors de la mort. I, igual com van fer amb Hitler i amb Stalin, si mirem cap a un altre costat, en tindrem molta, molta més de mort.

Aquesta ideologia no és pactable, ni banalitzable. O la vençem, o venç el mal.●

Pilar Rahola

Per entendre alguna cosa...

Res no està aïllat en aquest fenomen ideològic que ens ha declarat la guerra global. Malgrat que es parla de *llops solitaris*, seria un error considerar la tragèdia de París com un fet individual. I per ajudar a desmentir-ho, aporto algunes dades per entendre millor la ben travada teranyina gihadista.

D'entrada, la biografia dels germans Kouachi, la derivada radical dels quals ens ofereix una dada fonamental: la seva radicalització va beure de fonts franceses. Fou el predicador Farid Benytton, cap d'una cèl·lula parisense de reclutament d'Al-Qaida, qui va convertir Chérif Kouachi, repartidor de pizzes i amant del rap, en gihadista. Del gimnàs a ser entrenador esportiu, i d'aquí a aprendre a utilitzar un kaláixnikov. El seu germà Saïd va seguir-li les passes i va acabar entrenant-se en camps d'Al-Qaida al Iemen. El carnet que es van oblidar al Citroën, després de la matança, era seu. Si comparem aquestes biografies amb les d'altres gihadistes amb passaport europeu que han assassinat arreu, el patró és el mateix: el seu adoc-

El seu adoctrinament es produeix a casa, a qualsevol racó de París, Londres, Barcelona...

trinament es produeix a casa, a qualsevol racó d'un barri de París, de Londres, de Barcelona... I els seus adoctrinadors sempre mouen molts diners.

Recordem l'algerià Belgacem Bellil, veí de Vilanova, reclutat per convertir-se en suïcida. Va matar 19 soldats italians i nou iraquians a Nassiriya. Com ells, la pràctica totalitat de gihadistes, cosa que ens recorda un fet fonamental: l'ou de la serp nua a l'interior de casa nostra. I per poder garantir la democràcia, hem de treballar en la doble direcció: defensar el dret al culte, i, alhora, lluitar amb duresa contra els ideòlegs radicals que segresten el cervell dels joves i els converteixen en màquines de matar. Si a la religió musulmana; no als predicadors de l'islamofeixisme, per utilitzar el terme que va encunyar Glucksmann.

I, de quines fonts beuen els predicadors? La resposta és coneguda.

En el cas de París *l'intel·lectual* que va dissenyar l'estratègia del que ell mateix anomena "resistència sense líders" és l'autor gihadista més llegit al món, el sirí amb passaport espanyol Mustafa Setmariam Nasar, conegut com a Abu Mussab al-Suri. La seva biografia transcorre pel mapa dels atemptats més famosos, i el seu llibre de 1.600 pàgines, *The global Islamic resistance call*, dona detalls de "la nova guerra", que passaria per accions individuals, sense connexió amb ningú, per crear el terror a Occident, destruir la seguretat ciutadana i erosionar la democràcia. Ho considera "la nova gihad", i crida tots els gihadistes a actuar en solitari. És el que ha passat a París i fa poc a Sydney.

Aquesta és la qüestió, que darrere de la matança de París hi ha ideologia, diners, viatges, llibres, logística i una forta organització que dirigeix la idea, amb l'esperança que algú l'executi en qualsevol lloc del món. Llops solitaris? Molt al contrari: un gran ramat.●

Pilar Rahola

Qatar off

Dinar amb el vicepresident del Barça Javier Faus, en un intens mà a mà sobre Qatar i les seves coses. D'entrada em sorprèn la calidesa d'en Faus, renyida amb la fredor que apareix des de la pantalla. Resulta ser un home afable, dotat d'un cert sentit de la ironia, fet a si mateix "a base de beques", recorda, orgullós del seu èxit professional, i dur faixador en l'art de convèncer. No sobrarà, doncs, ni una coma...

La trobada es produeix amb Qatar a la retina: d'una banda, en Faus, l'home que va aconseguir l'acord, "en un moment en què ho necessitàvem urgentment"; de l'altra, servidora, qui més durament ha criticat que el Barça sigui esponsoritzat per una dictadura teocràtica, enemiga dels drets bàsics i amiga del gihadisme internacional. El dinar, doncs, promet, encara que cap sang no arribarà al riu, primer perquè el clima de la trobada, amb l'agradable Gerard Guiu de mestre de cerimònies, és cortès i educat; segon perquè, tot just començar, Faus m'assegura que volen canviar de finançador, que han obert el mercat internacional, i que els dies de Qatar a can Barça s'aca-

Faus m'assegura que volen canviar de finançador i que els dies de Qatar a can Barça s'acaben

ben. És a dir, si aconseguïssin un acord suculent amb alguna gran firma, deixaran enrere aquest temps que alguns hem batejat com a "vergonyós" i el Barça deixarà de blanquejar el brut nom d'una dictadura per lluir una altra marca. I a partir d'aquí la conversa viatja pels camins de l'Estat Islàmic, aterra en la brutal guerra siriana, recorda els degollaments, el santuari qatarià per als liders integristes, i finalment acaba, per la meua part, amb la convicció que mai el Barça no s'havia d'haver tacat amb aquestes sigles vinculades a l'exploitació de treballadors, segregació de dones, fanatisme islamista i gihadisme. Sigui en bona hora si Faus no m'ha venut la moto i això va de debò.

Encara que —en reitero— mai no havia d'haver passat. No obstant, he de donar-li la raó a un dels seus no obstant, quan em recorda que tothom negocia amb les dictadures del petrodòlar, i que el món de l'esport està literalment venut a elles. Certament, la FIFA es menjarà amb patates el Mundial de Futbol a Qatar, i a sobre bo i assegurant que la dictadura no ha comprat ningú, com si aquesta pràctica fos insòlita. I ho farà malgrat els informes d'Amnistia sobre les morts de treballadors explotats de forma extrema, la falta de seguretat i la manca de drets.

És a dir, no importará res, perquè el gran futbol no és aquest esport de valors i sana competitivitat que ens venen, sinó un monstre de fer diners sense entranyes. Per això mateix es tolera que l'Iran arribi a empresonar una jove pel simple fet d'haver volgut veure un partit de voleibol. Segregació, misogínia, repressió, vulneració de drets, fins i tot gihadisme, tot ho digereix el gran estómac dels capitosos del futbol, aquests que mouen la roda dels diners mentre la pilota roda. En fi, esperem que això del Barça sigui cert.●

Pilar Rahola

Quid pro quo

Sent entusiasta d'un club que va canviar el logo de l'Unicef per la marca d'una dictadura teocràtica, no estic en condicions de censurar els altres equips. La genuflexió del Barça als petrodòlars qatarians ens va deixar amb tot a l'aire, incloent-hi la dignitat, de manera que si el Madrid repeteix humiliació, i Florentino Pérez es ven l'ànima pels calés islamistes, pocs culers podran obrir la boca. Tot i això, si que és acceptable fer una reflexió que, amb l'excusa del futbol, ho incumbeix tot.

L'excusa ve en forma de notícia surrealista: el Reial Madrid eliminarà la petita creu de la corona del seu escut per "no molestar" els Emirats. De moment sembla que no obligaran els jugadors a seguir el Ramadà, però donem temps al temps, que el temps està de carnaval. La qüestió no és nova, perquè ja fa molt que la venerable Creu Roja va eliminar la històrica creu del seu emblema a les zones islàmiques, i la va substituir per la mitja lluna vermella. I, no cal dir-ho, els equips d'ajuda israelians que treballen en zones de desastre no només esborren l'estrella de David sinó que amaguen la seva nacionalitat per poder exercir la solidaritat. Esclar que no ha de ser tan es-

El Reial Madrid eliminarà la petita creu de la corona del seu escut per "no molestar" els Emirats

trany, si es té en compte que el simple fet de mostrar una creu és motiu de càstig penal en molts d'aquests països i fins i tot pot arribar a la mort. Ho és tant, de normal, que alguns dels qui llegiu això us deuen preguntar on és la sorpresa. "Ho fan per no molestar els musulmans", dirà el més comprensiu.

Normal, molestar...? Perdonin però això no té res de normal.

Això és pura i dura intolerància, exercida des del poder econòmic dels fanàtics que dominen les nostres voluntats. Per quin motiu l'islam no pot tolerar la imatge d'una creu a l'escut d'un equip de futbol? I com casa que exigeixin protecció al seu culte als països no musulmans i, en canvi, no permetin ni el simple rastre d'altres cultes i religions? On és el quid pro quo, l'equilibri, el sentit de justícia? I en quin moment vam decidir que fossin els intolerants els que marquessin les regles de joc? Perquè això de l'escut del Madrid i la resta de notícies semblants no tenen res a veure amb el respecte, sinó al contrari: és una pública, prepotent i abusiva falta de respecte. Ja està bé de genuflexions davant els intolerants, sobretot perquè no crec que així es faci cap bé a l'islam, donant per fet que el normal és imposar una única mirada del món. L'únic islam possible és el que respecta els déus, les tradicions, la història, els cultes de la resta de la gent, i alhora es consagra el propi. L'altre islam, en canvi, avui encarnat en aquests potentats del petroli jugant amb clubs de futbol, no hauria de ser ni acceptat, ni respectat, i molt menys subjugar a la seva imposició. Així ho va dir Arthur Schnitzler: "La tolerància de la intolerància és el pitjor dels crims. Ni tan sols la intolerància no és tan greu".●